

HIRDETÉSENYEK.

Állásítási pénzek és a kiadás körüli pénzeszközök valamint a lap szelemi részét illető minden kereskedelmi és ipari ügylet...

Bérmunkások levelek csak ismert kszektől fogadjatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Table with subscription rates: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 ft - kr. Félévre 5 ft - kr. Negyedévre 2 ft 50 kr. Egy óra 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasbaspeditör egyszerű beiktatásáért 5k. Bélyeggy minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilatkozó 4 hasbaspeditörrel 20 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szerda, Október 24.

209. szám.

Tisza Kálmán budget politikája.

A mi a magyar pénzügyek ez időszerű vezetését kiválóan segítette... Tisza Kálmán budgetjavaslatának szampiramisait fellépítette: a kipróbált multat veszi erős, széles alapnak...

Expozéját ezen legmagasabb rangú s messzeható jelentőségű kormánybeszédet az 1887. évi zárszámadási eredmények megvilágításával kezdi Tisza Kálmán. Ezek meglepően kedvezők...

folyó év zárszámadási eredményei számításának szerkesztését talán megmeginthathatnák, vagy éppen halomra dönthetnék. az 1889. évi költségvetést még deficittel terjeszti a ház elé...

Egy vidáman derengő jövőnek kikeleti pezsgése volt az, mely az egész képviselőházon átvonult, midőn az illusztris szónok fejtegetéseinek ezen pontjához, e fényponthoz érkezett s a viharos éljenzésbe, melylyel a szabadelvű párt körülgugta zseniális vezérét...

Ellenzéki oldalról, ez jellemző, pénzügyi expozéja alkalmából azt vetik szemére a miniszterelnöknek, hogy a számadóbból eredő bevételeket határozottan alacsonyan számította s azok legalább 5 millió frttal fognak többet jövedelmezni...

Ily csekély financztréfákat az európai pénzpiacz is alig venne zokon.

Az italmérsi adó jövedelme. Azon adatok és kimutatások között, melyeket a pénzügyminiszterium a regalejavaslatok tárgyalására kiküldött bizottságának rendelkezésére boosított, kiváló érdekei bir azon kimutatás, hogy Magyarország területén (Horvát ország kivételével) az italmérsi adó es illeték után mennyi jövedelem várható...

Uj nagy követ. Ő felsége a király monarchiánk londoni nagykövetségére a visszalépett gr. Károlyi Alajos helyére gr. Deym Ferencz rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a bajor királyi udvarnál, nevezte ki a titkos tanácsosi méltóságnak egy idejűleg díjmentes adományozása mellett.

Külföld.

A hármass szövetség kiterjesztésének terve merül föl a külföldi sajtóban. A „Times“ nem tartja valószínűtlennek azon bár eddig meg nem erősített hírt, hogy Vilmos császár a madridi és lissaboni udvart is meglátogatja. Spanyolország és Portugália közelebb állanak Francia, mint Németországhoz...

Orosz-török szövetség eszméjével legújabbban tüzetesebben foglalkozik az orosz sajtó. A „Svjet“ azt írja, hogy ez a szövetség csak orosz protectoratus mellett képzelhető, oly formán, hogy Oroszország garantirozná Törökországnak ázsiai területi épségét. — A „Novoszt“ szerint Törökországot nem lehet addig kizimozdítani az ő neutralis várakozó állásából, míg a nagyhatalmak közvetve vagy közvetlenül fenyegetik a török

territorium épségét. Ugyanazért korainak tartja még beszélni arról, — hogy Oroszországhoz csatlakozzék. Az európai cabineteknek s azok közt az oroszok is, az a feladata a „N-i“ szerint, hogy Törökország nélkül gondolják meg és határozzanak a felett, vajjon érdemes e hát azert a Bugariáért az általános európai haboru rettenetes következményeit előidézni?

A bouliangeristák és bonapartisták szövetezése mind nyilvánvalóbb lesz. Viktor herceg Dubarail tabornokhoz levelet intézett, melyben annak Boulanger legerélyesb támogatását ajánlja. Parisban a bouliangeristák és bonapartisták együttes gyűlést tartottak, melyben a bonapartista Mitchell Róbert dícsbeszédet tartott Boulangerre. Azt mondta, hogy a legközelebbi általános választásoknál Bouliangeri hatvan hetven departementben kell jelölni, hogy nemsokára ő legyen az államfő. (Zajos tetszés.) A gyűlés e felkiáltások közt omlott szét: Eljen Napoleon! Eljen a császár! Eljen Boulanger!

Orosz csapatmozgalmak. A bécsi külügyi hivatal lapja, a „Fremdenblatt“ közleményt hoz az orosz csapatmozgalmakról, mely nagy sensációt keltett mindenfelé. Arról szól e közlés, hogy Oroszország nyugati határain újabb csapatösszpontosítás foly. A „Fremdenblatt“ meglehetősen erős hangon utal arra, hogy az orosz sajtónak ezen mozgalmakat tagadó hirie nem érdemelnek hite t. Ez a félhivatalos kommuniké Bécsben is nagy feltűnést csinált. Nem tekintik ugyan formális veszjelnek, hanem inkább csak Oroszországhoz intézett figyelmeztetésnek, hogy a béke barátai szemmel tartják az ő katonai műveleteit. A „Neu Freie Presse“ azt kutatja, minő szándékból történt a közzététel? Európa mostani helyzetében minden eféle közlemény nyugtalanítólag hat. — De a lap nézete szerint az újabb csapatmozgalmaknak nem szabad nagyobb fontosságot tulajdonítani, mint a régebbiekének. — Mint ez utóbbiakka, úgy a mostaniakkal szemben is Bismarck herceg febr. 6-iki beszédének állaspontjára kell helyezkednünk. A saját területen minden államnak joga van megtenni amaz intézkedéseket, melyeket a maga érdekében szükségesnek tart. Ez még nem adhat okot komoly aggodalmakra. A „Wiener Allg. Ztg.“ sem tulajdonít túlságos fontosságot az újabb csapatmozgalmaknak. Föl nem tehető — írja a bécsi lap — hogy monarchiánk döntő köréit

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A költészet hatalma.

(A „debreczeni dalegylet“ 25 éves jubileuma alkalmára írta és Debreczenben 1888. okt. 21-én, a városi színházban tartott díszhangversenyen felolvasta: Kerekes Sámuel.)

(Vége) A dal-költő és zene szerző gróf Zichy Géza — mai ünnepünknek koszorus büszkesége — szintén dicsőítve szól egyik zengzetes költeményében a költészetről, midőn festőien esztelí:

— „De az a köny, mely felszállan igaz költő lángszében, Ha leesik is a földre, Feltámad egy költeményben“

A költészet virágaiból kötötték a hajdankorban — és kötik ma is a legszebb dal füzereket.

A magyar nemzet az ő döntővi és etelközi hazájában, a táitosok alkalmi dalaiból tanulta meg leginkább a maga nemzeti eseményeit, ismerte meg az öröm vagy bánat, vig vagy szomorú dalaimat; később Szent István megalapított és megszilárdult birodalmában a lantosok fejtezték ki szívében a dal tisztultabb akkordjait, s az újabb időben is a dalnokok szívhangjai élesztik leginkább a hazaszeretet lángját, a szerelem varázso érzelmeit.

Jól mondja Garai: „A dalnok álmódását Szellemlélek rezgi át; Dalába hangot és szót Isten-angalma ad. Mert dalban istenség van, S mint él az, él a dal S népek örömeivel, A nép fájdalomival.“

A költészet fellángolása leginkább az Isten-dicsőítés, a természet leírás, a hazafi érzelmet és az igaz szerelem köréből választja és ragadja ki a maga eszményített tárgyait. Szent Dávid hárfáján már zoltárokat zengett a költészet istenasszonya a királyok

királyának dicsőítésére; Ovidius pásztor dalaiban a természetesség-ek idylli szépségeit csodálhatjuk, Petőfi szabadság dalaí riadóí lehettek a magyar nemzet közérületének az elnyomatás napjaiban. Csak az egy „Talpra magyar!“, képes lehetett felrázni a lethargiából a nemzeti érzelmet, csak az egy „Talpra magyar“ képes lehetett megnyitni a börtönök zárjait, hogy szabadságra hívja a szabadsajtó bilincsbe vert zaslóvívőit.

A ki talán kétségbe akarná vonni, vagy megtagadni a költészet hatalmát, ha van csak egy parányi ütéré szívében az érzelmeinek, szavaltassa, vagy ha tetszik énekeltesse vagy zenéltesse el magának Petőfi „Talpra magyarját“, Vörösmarty „Szózatát“, Kólcsey „Hymuszát“, nemzeti közérületünknek ezen magasatos zsolozsmáit, bizonyára érezni fogja felrezdülő szívének sebesebb lüktetését, s meggyőződhetik — saját tapasztalatából — a költészet hatalmáról, — s kapcsolatosan érezni fogja a művészet elmaradhatatlan hatását.

Az ókor classicus népe: a görög, esodatevő erőt tulajdonított Orpheusnak, a ki lantjának zengzetével még az élettelen köveket is megindítá, egy Rákóczy-indulóba olyan büvölő erőt varázolt a zeneköltészet hatalma, mely a vért a szívből az agyba kergeti, s a hanghullámok velőtrázó rezgéseivel az érzelmeiket a lelkesedés magas fokára bírja felémelni.

De ugyan van é művelt lélek, a ki el ne ismerné a költészet hatalmát? A dal, beszéző szövegét, a költészet kertjéből nyeré, dallamát pedig a zeneköltészet ékesítette fel a zengzetesség cosmopolitikus nyelvével.

A classicus zene nemzetközi természetét olykor sajátos nemzeti díszruhába szereti felöltöztetni a teremő phantasia, s akárhány nagyobbzababú melodiának fűlbemászó hangjaira új meg új szöveget képes teremteni a költészet, s ha csak a magyar népdalok eredetét vizsgáljuk, keletkezését tekintjük, egy

futó pillantással meggyőződhetünk arról, — hogy azok a nép szívéből fakadtak, csaknem észrevétlenül keletkeztek, hogy azok a természet egyszerű hangjai, az érzelme nyilatkozatai, menten minden mesterkelt rendszer, vagy kimért szabályszerűségtől.

A népköltészet a természetesség és egyszerűség jellegét viseli homlokán. Az a föld déli bábos rónáján és a bércek erdőkoszorus vidékén mindenütt feltalálhatók a népköltészet eredeti termékei, melyeket legtöbbször a dallam tetzetős köntösébe öltöztetve látunk a világpiaczon megjelenni.

A magyar nemzet véréhez forrott, természetete olvadott a költészet iránti hajlam, a dal szeretete, s ezen természetetté vált szokásban gyökerezik az a hatalmas dalkedvellet, mely széles Magyarországon mindenütt nyilvánul, Debreczenben pedig épen kiváó magasaton áll, melynek egyik élobizonyosága maga a mai jubilaris ünnepély is, melyen a dalművészet és zeneköltészet testvéries szövetkezetben párosult, hogy a szelemi élvezet dídorádójába vezesse azon kebeleket, melyek a költészet beszét megérteni, a zenészet bájait felfogni képesek.

De lehetne e közönyös a költészet iránt ez az előkelő város, melyben Petőfi Sándor la óházát emléktábla jelöli, Csokonai Vitéz Mihály emlékének pedig ércszobrot emelt a nemzeti kegyelet?

A kard és lant bár régen kiesett a szabadságharcz véres csatájában a szabadság és szerelem kő tőjének kezéből s bár nyomatlanul tünt el a földszínéről ez a szelemi me teor, de költészetének sugára örökre fennragyog a nemzeti irodalom fényességének el nem borulható azurján. A Csokonai ércszobrárt egykor megőrlti az idő vasfoga, de köté szetének nyumbaszát soha nem törölheti le az enyészet fuvalma. Az ércszobor porai felett is felhangzik majdán „Lilla szerelem s a késő utód is kedvelte fogja halgatni a „csikóborús kulacs“ incselkedő locogását.

A költészet hatalma annál erősebb, mi

nél műveltebb lelkekre gyakorolja ellenállhatlan hatását; a zeneművészet értéke annálbecsebb, minél miért több közönség találja fel benne lelki élvezetet, szellemi gyönyöröt.

A da ban és zenében a legnemesebb érzelmei nyilvánulnak.

A dal a szív költészet.

A zene a lég költészet.

Az őszhangzat a rend költészet.

A szív, — a lég és a rend költészetének összhangzó nyilvánulásában keletkező szellemi termékek szerzik meg azon hervadhatlan koszort, melyet a halhatatlanság gloriája ékesít a lángelmék halántékain.

A földön csak a költészet és művészet remekei számíthatnak az öröklet dicsugarára.

Költészetünk fejlődhetik izlésben, alakban, a nemzeti szellem nyilvánulásaí vagy követeléseí értelmében, de varázserjét sem idő, sem kor, sem külső befolyás, sem belső visszavonás nem fogja csökkenteni, mert ha néha érezzük is az irodalmi közöny zsbabasztó hatását, ha néha nem nem is tudja felrázni a költőket contemplatív természetükből a mindennapi élet egyhangúsága, ha itt ott a bölcselni szemelődés kitaraszítja, vagy a világpolgáris szellem elszomorodott kedélyüvé is teszi a lant hivatott apostolait, — magában a népből ered fel a népköltészet szikrája, mely felgyújtja az érzelmeiket, melyek lángra lobbanva, az ajkakra fölg a zafias és szerelmi dalokat varázsolnak, melyek nem az alak kimért mintázatát keresik, hanem a természetesség hű hinyomatát öltik magukra. A költészet remak alkotásai örökbecseűek. Az évszázadok — és évezredek hatalma megtörik a halhatatlanság művein.

A költészet teremtményei az eszmék világában örök fényvel tündökölnék.

A valódi szépnék, magasztosnak és fenéségesnek érzete mélyen bevésődik kebleinkbe, honnan nem tudja kirabolni az idő pusztító keze, hova nem hatolhat be az enyészet hervasztó szele.

A lángész lehelete átszívarg teremteisei,

a orosz csapatok szaporítása tulságosan tűzbe hozná. Alig tévedünk, ha feltesszük, hogy a „Fremdenblatt” közleményének nem célja a vérszharangot megkondítani. De mindenesetre fontos, hogy külügyi hivatalunk közölnie tudtára adja az oroszoknak, hogy itt nagyon jól tudják, minő intézkedések vannak monarchiánk ellen folyamatban. Egyenesen nevéstéses ez ügyben a világot tévútra vezetni akarni, mint a „Gras danin” próbálja. Hogy egy újabb orosz hadosztálynak a határra való toléása meg nem nyugtalanító dolog, azt alig szükséges mondanunk. Csak azt tartjuk nagyon különösnek, hogy ez az ellenséges rendszabály éppen most Vilmos császár körútja után történik. Ez időpont azt bizonyítja, hogy a német császár póttervári látogatása az orosz politika haragját a szomszéd államok ellen le nem esdősítette, hogy továbbá a remények, melyeket a Newánál Vilmos császár bécsi látogatásához tettek, nem teljesedtek.

Városunk szépítésének kérdéséhez.

XIV.

(B.) Utcáink rendezésével egyidejűleg rendezni kell piacainkat is; gyökeresen meg kell oldani az élelmi czikk kereskedésének kérdését.

Általános tapasztalat szerint a városok emelkedésével természetesen emelkedik forgalom, emelkedik az élelmi czikk kereslete és különösen emelkedik azoknak ára, főképen ha nincs gondoskodva arról, hogy a keresletnek megfelelően a kínálat vagyis az eladásra kerülő mennyiség is emelkedjék.

A városi közigazgatás egyik legfontosabb feladatát képezi a piaci elárúsítás, az élelmezési czikk kereskedésének czél szerű szabályozása. Debreczenben erre különösen nagy szükségünk van, a mennyiben a czél szerűtlen és rossz építkezés következtében a város belsejében nincs egyetlen egy olyan nagyobb terület, a hová a piac összpontosítható volna, — nincs egyetlen egy utcánk sem, a hova az élelmi czikk kereskedést elhelyezhetnénk s ennek az a következménye, hogy a hányféle élelmi czikk van, annyi féle helyre van a piac szétszórtva, az egy közönség mint az elárúsító végtelen hátrányára, a közegészségügy, a rendezettség kimondhatatlan kárára. Újabb időben még rosszabb lett a helyzet, mióta a főpiac aszfaltírozva lett, befásított és onnan a vidéki elárúsító elutasítottak, mert az óta mellé utcaiba szorítva folytonos zaklatásnak vannak kitéve s ha ezen mellé utcák kiközvetítésére, aszfaltírozására kerül a sor és újból egyik helyről a másikra fognak szorítottatni, nagyon sokan elidegenítettnek ez által piacunkról. A rossz piaci rendszabályoknak ilyen következményei nagyon kellemtelen hatásuk lehetnek; semmi esetre sem szabad addig várakoznunk míg bekövetkeznek. Előre meg kell tennünk a szükséges és czélra vezető intézkedéseket, összpontosítanunk kell a piaci elárúsítást.

Nálunk a helyi viszonyok kényszerítik városi közigazgatásunkat ezen kérdés gyökeres megoldására, mert hiszen a város természetes fejlődése a lakosság számának és igényeinek folytonos emelkedése mellett — kü-

lönösen, ha az utcák rendezése is fokozatosan halad előre — nem sokára bekövetkezik az az időpont, a midőn a városi közigazgatás nem lesz képes helyet jelölni a piaci elárúsítás czéljaira. Ezen a bajon csak egy módon lehet segíteni az összpontosítás és a piaci árusarnok intézményének megvalósítása által. Más városokban — a városi élet fejlődéséhez képest már előbb beállt a piaci összpontosításnak és árusarnok felállításának szükségessége és a nagy városok példáján megindulva igen sok — Debreczennél kisebb jelentőségű — angol, francia, német, belga város állított fel az élelmi czikk elárúsítására piaci központi árusarnokokat.

Az eredmény mindenütt meglepő. Épít-sük és berendezsük a megállapított elárúsítási szabályzatok, — a helyi viszonyokhoz képest váltakoznak; lényegökben azonban egyenlők, a mennyiben a piaci forgalmat egy helyen, lehetőleg a város középpontjában összpontosítják. Az élelmi czikk árát lényegesen lejjebb szállítják, a köztisztaságot előmozdítják, az egészségügyi, rendszeti ellenőrzést lehetővé teszik és ezzel az általános egészségügyet emelik. A közönségnek tetemes idő megtakarítását okoznak; megkímélik a sok utazástól, a különböző utcákban elhelyezett különféle elárúsító helyek felkeresésétől. Ugy a nagyközség, mint az elárúsítóknak kényelmet szereznek, mert nem kell télen hidegben és hóban, — nyáron melegben vagy esőben szabad ég alatt a mindennapi bevásárlást eszközölni. Lehetővé teszik, hogy a házi asszony magaménjen bevásárolni — a mi a szabadban való elárúsítás, illetve bevásárlásnál nem igen tehető meg. Teremtnek be- és kiviteli élelmi czikk kereskedést és ezzel közvetve jótékony hatással vannak a város és vidék mezőgazdaságának emelésére. Ezen előnyök mellett nagyon könnyen érthető rohamos elterjedésük.

A piaci árusarnokok a város központi pontjához lehetőleg közel felépített nagyszabású kő és vas szerkezetű fedett csarnokok, a melyekben elhelyeztetik nyar az egész élelmi czikk kereskedést. Minden egyes elárúsító kibérli a maga helyét, fizeti annak terméteke szerinti havi, heti vagy napi bérét, berendezi az előirt módon és eszközzel ott az elárúsítást. Minden egyes elárúsító kap külön világos szárazpincézét rendelkezésére, melyet raktárul használ s így összpontosítván az egész piaci forgalom, nagy az elárúsítás, mint a bevásárlás megkönnyítették. Az elárúsító kényelmes, jó és olcsó raktárak birtokába jutván, — az élelmi czikk minőség javul s a kínálat nagyobbodván, az árak lejjebb szállnak. A piaci bevásárlás lényegesen olcsóbbá válik. Egészségügyi, rendszeti ellenőrzés az összpontosítás következtében könnyen eszközölhető s a mellett, hogy olcsóbbak a zélelmi czikk, jobbak is. Londonban az árusarnokok felállítását következtében és az élelmi czikk meghamisításának megállítására hozott 1875-iki törvény a Food and Drugs Act hatása alatt bámulatos eredményt constatáltatott; míg

1872-ben	65%	már
1876-ban	26%	és
1878-ban	16 1/2%	ot

tett ki az élelmi czikk hamisítás!

Ugyan ilyenek a Párisban tett tapasztalatok. Az árusarnokokban való ellenőrzés

következtében az élelmi czikk hamisítások száma mindig kisebbedik:

1871-ben	44%
1872 „	34%
1875 „	már csak 16% ot

tett ki. E mellett az árak tulságos felcsigázása meg van akadályozva, mert a currentia ezt lehetővé teszi. De nemcsak a nagy közönségnek, nemcsak a fogyasztónak van érdekében az árusarnokok intézmenye, felette fontos és előnyös az az elarusitoknak is, mert nemcsak hogy könnyebbé teszi munkájukat, de tenyiegy kevesbiti költéseiket, mert míg ez időszertit is fizetniök kell azért a szabad térer, a hová télen a hideg, nyáron a meleg miatt alig-alig tudnak váramit keresni, kénytelenek a mellett rakatari várami kis kamarát vagy pinczét kiberejni és ezért akarmilyen kicsiny, leg alább 20-30 forintot el kell fizetni, — s ha meg ehez felszámítják a piacra kiszállítás és hazaszállítás napokénti költségeit, ha felszámítják, hogy mennyi romlik el a szállítás és szabad helyen elárúsítás következtében, akkor bizonyára sokkal nagyobb összeg jön ki, mint a mennyibe az árusarnok évi bére kerül.

Napi hírek.

— **Kitüntetett debreczeni kiállító.** A brüsszeli nemzetközi kiállításra a magyarországi kiállító központosítottan a helyüket. A mi különösen örvendetes, teljes eredményt ért el azon kivételre dolgozó, versenyképes iparágak, a melyek Belgiumban, Hollandiában és a teengerentúli gyarmatokban piacozni hódhatnak. A budapesti malmok ép oly okserüen, mint szépen rendezett csoportos kiállításokkal jelentek meg. Az orosz és francia malmoknak a magyar liszt ellen kifejtett agitációja hajótörést szenvedett és a magyar liszt ez igazi világversenyben a legnagyobb díjat nyerte, diszkolevet valóságos nagy aranyéremmel. A magyar liszt ezen győzelméből kivette részét a debreczeni „István” gőzmalom is, melynek a bíráló bizottság arany érmét ítél kiállítás díszjéért. A magyar bork szinten előnyösen ismertették meg magokat s a kitüntetett kiállító között van két debreczeni bortermelő is: Márton Károly és Tóth Sándor kereskedő, kik érmelléki borakért bronz érmét nyertek. A brüsszeli kiállításra a magyar ipar dr. Matlekovits Sándor államtitkár előnölkete alatt működő bizottság rendezése mellett jelent meg ez az első biztosítéka volt a sikernek. A kiállítás magyar osztályában részt vett összesen 788 kiállító, a kik közül 189 nyert kitüntetést. Részletezve: I. A nagy verseny első díjait nyerte 6 kiállító. II. Versenyen kívül diszkolevet nyert 10 kiállító. III. Diszkolevet nyert 33 kiállító. IV. Arany érmét nyert 59 kiállító. V. Ezüst érmét nyert 42 kiállító. VI. Bronz érmét nyert 39 kiállító.

— **Meghaltak a múlt héten.** (I. kerület. 458-469 f. sz.) Korom Károlyné 36 é. ref. gégesorvadás, Molnár Józsefné 77 é. ref. béhurut, Papp Gergely 95 éves ref. hagymáz, Cserecsnyes István 45 é. ref. pokolvar, Óri? leány, ref. halvasz., Burai Mária 16 é. ref. tüdőlob, Nagy Sándor 66 é. ref. tüdőhurut Király József 1 é. r. kath. béh. Géber Julianna 1 é. ref. béh. öz. Verschicz Mikósné

Hajlik Áron és a felesége elbucsztak. Hajlikné megígérte Mariskának, hogy a regény azon részét, melyben Lacy Gontran marquisnak a halála oly szivrepesztőleg van írva, föl fogja majd olvasni, viszont kéri Mariskát, hogyha a szép Don Lotario de Toledo, valamelyik füzetben meg találja halni, legyen szíves őt erről sürgősen értesíteni.

Legutóljára Hullám Eduárd bucsuzott el Mariskától. Melegen megszorítja a kis menyecske puha kezecskéjét és kijelenté, hogy mind e mai napig sötét volt előtte e kopár világ és reménytelen e sivár élet... Azonba, e mai naptól kezdve...

Ez utóbbi szavaknál mélyen föl sóhajtott és néma lett. Hosszu halgatás után annyit mondott, hogy bátor lesz olykor előjónni és és költeményeit azon hölgynek felolvasni, kiknek szépsége őreá oly varázsszerű befolyást gyakorol.

Ezeket kijelentvén, Eduárd gyorsan eltávozott. Az elámult kis menyecske pedig egyedül marad hordyogó fejével.

Hullám Eduárdnak utközbén újra kiszáradt a torka: belevetette tehát magát a „Mariska”-ba, a hová két kis pohár rumot s ugyanannyi páinkát föl hajtott, úgy, hogy most már teljesen ázott állapotban vergődött haza, utközbén fejével többször a fának esett, a mi azonban nem ártott meg kemény koponyájának.

Terebélyes vén díft árnyékában, kis kerek asztal mellett ült Mariska. Szemei ki voltak írva, szép halovány arczat puha kezeckéjére hajtja s galambszemeivel elnéézva nézte egy előtte fekvő legelkére, melyből több ízben a következőket olvasta ki:

Imádottné lény!
Mota meglátnam Kegyeted, szivem nyugalma elveszett. Megszerettem első perzótól fogva, és érzem, hogy szeretni fogom örökké. Évek óta képezi ábrándomat egy ideálkép, és azt végre föl találtam a — más karjában. Boldogtalan vagyok... Nem kérem szerelmét, mely már hibetöleg azé az emberé, a ki

60 é. ref. szerviszbaj, Zung Margit 2 é. r. kath. vörheny, Varga Sándor 3 h. ref. béhurut. (II. ker. 370-375 f. sz.) Puskás Zoltán 2. h. g. kath. béh., Guási Margit 4 h. ref. görösök. Mátyás? leány g. kath. halvasz. öz. Móri Andrasné 63 é. ref. vízkór. Kiss Sándor 1 h. ref. görösök, Rác Eszter 7. r. kath. béhurut. (III. ker. 610-620 f. sz.) Kovács Erzsébet 17. é. ref. agylob, Halasi Amália 1 é. cath. tüdőhurut, Szegedi Maria 16 é. ref. hagymáz, Erdei Katalin 16 é. ref. tüdőgümökör, Garanszki Anna 1 h. cath. velesz. gyeng, Tóth Mihály 1 h. ref. velesz. gyeng, Faragó Gaborne 40 é. ref. hashartyalob. Tim József 1 h. cath. velesz. gyeng. Racz Pál 4 é. ref. agylob, Inczédi Istvan 1 é. ref. roncsoló torokob.

— **Esti szaktantólyomat** rendeznek a debreczeni kereskedelmi akademiában Szojka Gyula és Zalai Mark tanar urak. Ezen esti kereskedelmi szaktanfolyam az akadémia felügyelőbizottságának és igazgatóságának felügyelete és ellenőrzése alatt áll, s kötelezett tantárgyai a kereskedelmi könyvvizetés, kereskedelmi számtan, kereskedelemisemle és levelezés heti 8 órai tanítással. A beiratkozás-kor ére és egy összegben fizetendő tandíj a kereskedő ifjak egyietének tagjai részére 15 frt, másnak 20 frt. A kik a f. évi november hó elsőjéttől jövő évi május hó végeig tartó tanfolyam végével szakvizsgalatra jelentkeznek, kötelezettek a fentírt tartárgyat mindenikéből vizsgát tenni, különben nem tarthatnak igényt bizonyítványra. A szakvizsgának díja 10 frt. Beiratkozhatni az illető szaktanár uraknál vagy hivatalos óráiban az igazgatónál.

— **Táviratok közvetítése a telefonon.** A debreczeni telefon vállalat előfizetőihez következő felhívást intézte: A telefon vállalat t. előfizetői kényelmére tervebe vettük hálózataunknak az állami távirda hivattalal való összeköttetését létesíteni oly czélból, hogy a hálózat t. előfizetői továbbítani szándékoztáviratokat telefon útján feladassák vagy a címökre érkező sürgönyök velök ez uton közölthetessenek. — A kezelési iv egy feladott vagy vett sürgönyért tekintet nélkül a szavak számára 10 (tíz) krajczárban állapítatnék meg. Miután ily nemű közvetítő állomásnak az állami távirda hivatalban való felállításra tetemes költséggel jár s miután eözetes tájékozást óhajtanánk nyerni afeől, hogy a felmerülő fenntartási költségek fedezhetők lesznek e a bevételekből, az iránt van szerenésnék felkérni, sziveskedjék felünk közölni, — hogy óhajtja-e a sürgöny közvetítő hivatal felállítását s hogy évi sürgöny forgalmát alapul véve, mily összegű évi bevételt volna hajlandó biztosítani. Ha a biztosítandó díjak együtt a fenntartási költségeknek 2/3-ad részét eléri, — azonnal meg tesszük a szükséges intézkedéseket a felállítás iránt. Beesés értesítését elvárva vagyunk teljes tisztelettel: debreczeni telefon vállalat. — Örömmel írhatjuk, hogy ezen gyakor atias intézmény iránt dicséretes érdeklődés mutatkozik s létesítése iránt alig lehet kétkelkenni. Hasznos volt felfogta az „István” gőzmalom társulat igazgatósága is, a legelső közzött s egymaga 150 frt évi bevételt biztosított a vállalatnak, a mely összeg már egy ötödörösze a fenntartási évi költségeknek, hihetőleg a többi, telefon összeköttetéssel bír

mint érczfal választ el bennünket egymástól... csak arra kérem, engedje meg, hogy néha közelében lehessen

Hullám.

Mariska, rózsaszínű papirosra, piros tenával ez egy szót írta: Igen... És most azon busul, azon tépelődik, hogy mi lesz ennek a szerencsétlen szerellemnek a vége. Csak meg ne ölje magát szegény Hullám! Ugy ne tegyen, mint Estevan Oivér gróf, az „Örült lelkék”-ben. Szegény gróf, egy asszonyt szeretett, (épen mint Hullám) s bá natában kivándorolt Mesopotániába, és ott beleugrott az Euphratesbe. Elhatározta, hogy szegény Hullámot semmiesetre sem engedí az Euphratesbe ugranni.

Könnyü léptek zaja halat szott. Eperjesi Hullám Eduárd ur jött, oly ünneplés lépétkkel, muthogyha királyi csarnokban járna s valami magas személylyel egy felette titkos és fontos dolog miatt akarna sürgősen értekezni.

Mikor a fához ért, leemelte kalapját és mélyen meghajolt, azután megfogta a kis menyecske pizci kezét és nagy sohajtozással a szivehez akarta szorítani, de Mariska nem engedte.

— Mit gondol, Hullám ur? A pintér leányok ide látnak. Foglaljon helyet, kérem. Eperjesi Hullám Eduárd leült. Eleinte köznapi dolgokról beszélgettek, végre azonban Eduárd, elfordulván a prózai világi dolgoktól és bajoktól, ügyesen, a költészetre terelte a társalgást. Mariska, emlékeztető őt azon ígéreterre, hogy költeményeit, neki elsőnek fogja olvasni.

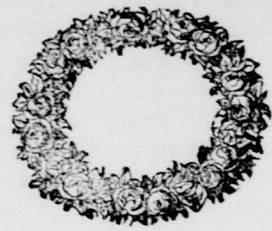
Hullám Eduárd, nem kérette magát sokáig. Zsebéből előrántott egy nagy füzetet, pipaszárilábat kereszbe tette, galléját meg-rángatta, s miután mellét is kivágta, kettőt hármat köhintett s arczán a lepedőbb kifejezéssel a legolvatagabb hangon olvasni kezdé „hall hatatlan” költeményeit.

(Folyt. köv.)

üzlete bevezényez tallertagja a debreczeni közönség egy részét apóloni könyvtárát debreczeni főfőtetet terjed, január 1-én kezdődött a letközössé fizet. A lással óhajto keresznyal. A lásban vörös itthon akár lóknál a bete tarába keresz nek. A az Erz és azol idő tar lesz mi let sen j lentk (Cz grökörak. női v. egylet tisz. S dalestél ékszerés Aladár vén, fog szönetet Márk gató vá ben a annak v tag ura is ügy mint a nyári d tuk, je vezet igazgat kéréve Jelezve torna e az érde Csüt t atik rem b tagságr October számun nap de értek, s megsem hogy az ezen a látták k káro. B let jub és siken jesitök kívül az ben a kir. tan tanácsn mélt. G feid Jé és lapsz nos és jos zene doly B malmi i furdótn Rüter I müvészén Ajtai Ma né, Götl Paul, R tassy Á főiskola e. zen k

Budapest,
Bécs,

Berlin,
Páris

s általában a külföld nagyobb városaiban a sirokat oly

SIR-KOSZORUKKAL

diszesítik, melyek

ércz- és gyöngyökből állítottak elő, és sokkal szebbek, czélszerűbbek a művirágokból készített koszorúknál.

Van szerencém a t. közönség tudomására juttatni, hogy ezen **sir-koszorúkból**

raktárt rendeztem be, oly nagy választékban, milyen eddig még nem állott a közönség rendelkezésére. - Ajánlom továbbá, a legújabb mintákban

művirág sir-koszorúimat

is becses figyelmébe, melyekből szintén dus választék tartatik raktáron.

Üzlethelyiségem és varrógépraktáram mai napó fogva
Scheer Benő ur házába,

- a „Bika“ vendéglővel szembe - helyzetetett át, mit is midőn tudomására juttatok a t. közönségnek, kérem ezen új üzlethelyiségen is becses pártfogásukat.

Debreczen, 1888. október hó.

Mély tisztelettel

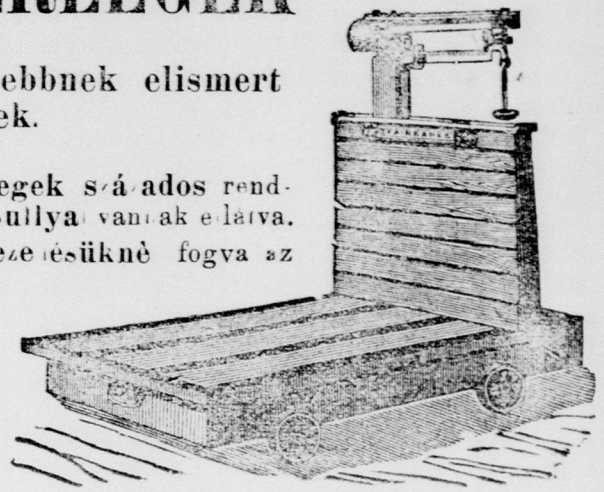
HOLVAY GYULA.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legkövetesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek szádos rendszertűk, rendkívül érzékenyek és to ósúlyya vannak elatva. Tartosság, pontosság és könnyű kezelesük fogva az összes világkiállítások első díjat nyert legkifünőbb mérlegek.

A jutányos árakban - melyek súlyokkal számított ti edes mérlegek árainál nem magasabbak - a hitelesítés, csomagolás és vasutra való feladás költségei befoglaltatnak. Ga dasági szekér- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató.

BUDAPEST, Andrásy-ut 23.

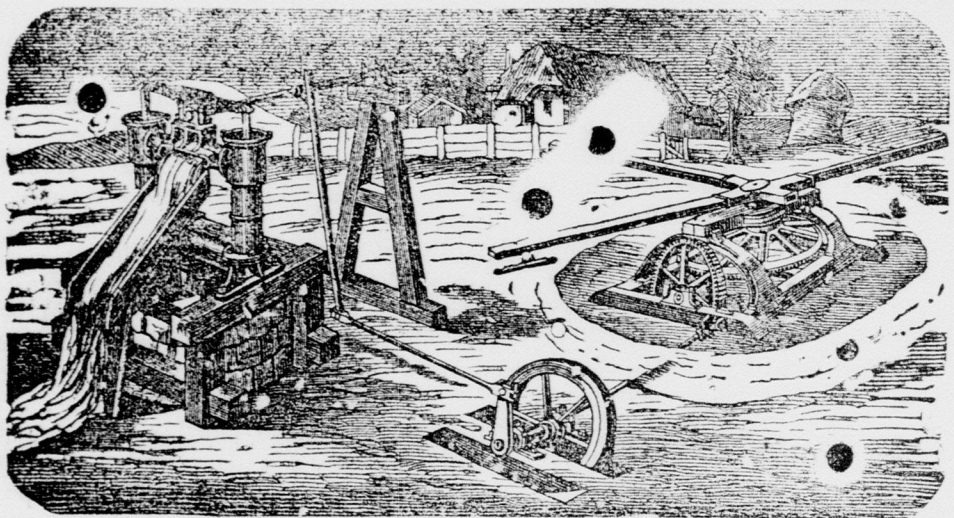
Ajányzókkal és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest - K.-Megyar.

DEBRECZENI képviselőség SESZTINA LAJOS urnál.

Alapított 1858-ban.

WALSÉR FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és erezőntődoje
BUDAPESTEN ROTIENBILLEN-UTCA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállításra.

községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászejelentések, levélfejek és levélborítékok

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állítottatnak.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESÍTETNEK.

Debreczen, 1888. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Szechenyi utca SIMON-ház.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Szerk

Székely

előfizetés

vala

minden

Bérmint

XV

A

és szer

romlott

orvoslá

szű-rág

és bev

egyenst

lesztési

megmar

mint

oly sz

forgó k

latkoza

- min

oly al

neur,

sarja

esületes

csak

„cseké

Ezen

desen

uzsorat

ismét p

idejébe

feleszi

gát bev

Ez

respond

melyet

is majd

az amoz

miatt,

évbén

csátása,

az a ma

konzorc

a legna

hogy az

kamatm

nye, a

tán az

alább is

lő árfo

A „De